

وزارت کشور
سازمان شهرداری و دهیاری های کشور
مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری و روستایی

دستورالعمل:

ترتیب مربی آموزشی دهیاری ها

(کنزینش توان آموزشی دهیاران، مسئولین مالی و فنی دهیاری ها برای تدریس)

به نام خدا

مقدمه

به منظور ایجاد بسترهای لازم برای بهره‌مندی از مربیان واجد صلاحیت تدریس در دوره‌های آموزشی کارکنان دهیاری‌های کشور و با توجه به ضرورت آشنایی کارکنان دهیاری‌ها با وظایف، ماموریت‌ها و قوانین و مقررات این نهاد، لازم است آموزش‌های عمومی و تخصصی در این حوزه برای افزایش سطح دانش تخصصی آنها برگزار شود. با توجه به تعدد و پراکندگی دهیاری‌ها (بیش از ۳۷۰۰۰ دهیاری با حدود ۱۰۰ هزار نفر پرسنل) یکی از موثرترین روش‌ها برای تسهیل و تسریع فرآیند آموزش کارکنان دهیاری‌ها، بهره‌گیری از ظرفیت دهیاران، مسئولین مالی و مسئولین فنی ذی صلاح و توانمند در این عرصه است. بدیهی است انتخاب مدرسان آموزش دیده، توانمند و باتجربه از میان کارکنان دهیاری‌ها، می‌تواند نقش موثری در ارتقای سطح دانش علمی و شغلی کارکنان دهیاری‌ها داشته باشد. در این راستا مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری و روستایی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور اقدام به تهیه و تدوین "دستورالعمل تربیت مربی آموزشی دهیاری‌ها" نموده است.

ماده ۱: اهداف:

- ۱-۱- ایجاد بستر مناسب برای شناسایی و توانمندسازی مربیان آموزشی واجد صلاحیت؛
- ۱-۲- شناسایی مهارت‌ها و توانایی علمی و آموزشی دهیاران، مسئولین مالی و فنی توانمند دهیاری‌ها؛
- ۱-۳- ساماندهی و حصول اطمینان از شرایط و صلاحیت موضوعی مربیان آموزشی در سطح استانها؛
- ۱-۴- هم افزایی و به اشتراک گذاری تجارب دهیاری‌ها با رویکرد آموزش‌های کاربردی؛
- ۱-۵- تسهیل و تسریع در فرآیند آموزش مبتنی بر محیط کارکنان دهیاری‌ها؛
- ۱-۶- تمرکززدایی در امر آموزش کارکنان دهیاری‌ها.

ماده ۲: فواید و مزایا

- ۲-۱- استفاده از قابلیت و توانمندی‌های کارکنان دهیاری‌های صاحب تجربه؛
- ۲-۲- سهولت انتقال تجارب دهیاری‌ها به سایر دهیاران؛
- ۲-۳- تفهیم مطالب و مشکلات و چالش‌های دهیاری‌ها از طریق خودآموزی؛
- ۲-۴- کاهش هزینه‌های آموزش؛
- ۲-۵- تسریع فرآیند آموزش دهیاران جدیدالورود؛
- ۲-۶- بهره‌گیری از ظرفیت‌های محلی در فرآیند آموزش دهیاران؛
- ۲-۷- تقویت روحیه خودباوری در جامعه بزرگ دهیاران؛
- ۲-۸- تقویت حس همیاری، مشارکت و همدلی در بین دهیاران؛
- ۲-۹- انطباق این نوع آموزش با ویژگی‌های فراگیران و مبانی علمی آموزشی بزرگسالان.

ماده ۳: مراحل و روش اجراء

- ۳-۱- انتخاب اهم سرفصل‌های تخصصی از نظام جامع آموزش دهیاری‌ها در مرحله اول؛

۳-۲- انتخاب دهیاران، مسئولین فنی و مالی ذی صلاح دهیاری ها برای هر سرفصل طبق شاخص های تعیین شده در ماده ۴ این دستورالعمل از طریق دفاتر امور روستایی و شوراهای استانداری ها؛

۳-۳- برگزاری جلسات آموزشی توجیهی و دوره های آموزشی عمومی (پیوست ۱) برای منتخبین توسط دفاتر امور روستایی و شوراهای استانداری با نظارت مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری و روستایی؛

۳-۳- برگزاری دوره های آموزشی تخصصی (پیوست ۲) برای منتخبین توسط دفاتر امور روستایی و شوراهای استانداری با همکاری معاونت امور دهیاری ها و نظارت مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری و روستایی؛

۳-۴- ارسال گزارش و انتخاب مربیان آموزشی برتر بر اساس هر سرفصل و اعلام به مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری و روستایی برای صدور گواهی تدریس و ثبت در بانک اطلاعات صلاحیت مدرسین مدیریت شهری و روستایی.

ماده ۴: شرایط انتخاب مربیان آموزشی

۴-۱- حداقل مدرک لیسانس مرتبط با سرفصل تخصصی آموزش؛

۴-۲- داشتن حداقل ۲ سال سابقه خدمت در شغل مرتبط با سرفصل آموزشی در دهیاری یا تدریس در حوزه آموزش دهیاری ها؛

۴-۳- داشتن توانمندی در اجرا و ارائه سرفصل تخصصی آموزش؛

۴-۴- فصاحت و توانمندی در انتقال مطلب و تجربه؛

ماده ۵: برگزاری دوره های مربیان آموزش و صدور گواهی تربیت مربی آموزش

۵-۱- مربیان آموزش می بایست پس از احراز شرایط ماده ۴ این دستورالعمل دوره های آموزشی تربیت مربی با عنوان: "روش ها و فنون آموزشی (تدریس)" و "تکنولوژی آموزشی" پیوست (۱) را با همکاری دفاتر امور روستایی استانداری ها و مراکز آموزش و پژوهش استان طی نمایند.

۵-۲- پس از طی مراحل فوق و انتخاب مربیان آموزش از سوی استانداری ها و اعلام اسامی به مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری و روستایی، دوره آموزشی تخصصی طبق سرفصل های ماده ۶ این دستورالعمل برای مربیان آموزش با همکاری معاونت امور دهیاری های سازمان برگزار خواهد شد.

۵-۳- گوهینامه تایید صلاحیت مدرس، پس از موفقیت فرد در دوره های آموزشی مربوطه در قالب مندرجات پیوست (۳) این دستورالعمل برای متقاضیان صادر خواهد شد. مدت اعتبار این گواهی چهار سال بوده و تمدید آن منوط به شرکت در برنامه های آموزشی بازآموزی (در صورت ابلاغ از سوی سازمان) و حفظ شرایط عمومی تدریس می باشد.

ماده ۶: عناوین دوره های مربیان آموزشی:

در مرحله اول دروس آموزشی قابل تدریس با توجه به نیازسنجی های آموزشی به عمل آمده از دفاتر امور روستایی و شوراهای استانداری ها و نظرات معاونت امور دهیاری های سازمان و با استفاده از دوره های مصوب کمیته راهبری آموزش به تناسب وظایف دهیاران و شرایط کاری به شرح زیر می باشد (پیوست ۲)

جدول اولین دوره تخصصی مربیان آموزشی دهیاری ها

کد دوره	ساعت آموزشی	عنوان دوره
PR ۰۴۰۰	۱۶	آشنایی با وظایف، تشکیلات و جایگاه قانونی دهیاری ها
PR ۰۴۱۰	۱۶	قوانین مالی و معاملاتی دهیاری ها و قانون محاسبات
PR ۰۴۱۵	۱۶	قوانین و مقررات ساخت و ساز و امور اراضی در روستا

تبصره: نظارت و راهبری بر اجرای دوره در استان ها توسط کمیته اجرایی آموزش استانداری صورت خواهد پذیرفت.

ماده ۷: تشکیل بانک اطلاعات مربیان آموزش دهیاری ها

۷-۱- مربیان آموزشی دارای گوهینامه تایید صلاحیت مدرس، موظفند قبل از شروع فعالیت آموزشی، نسبت به ثبت نام و بارگزاری اطلاعات در سامانه تشخیص صلاحیت مدرسین حوزه مدیریت شهری و روستایی سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور به آدرس ssafta.imo.org.ir اقدام نمایند.

۷-۲- دفاتر امور روستایی و شوراهای استانداری ها موظفند در ارزیابی عملکرد مربیان آموزشی دهیاری ها، با مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری و روستایی همکاری نمایند.

ماده ۸: نظارت و پایش

۸-۱- این دستورالعمل از تاریخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۷ لازم الاجرا خواهد بود.

۸-۲- اجرای این دستورالعمل یکی از شاخص های مهم ارزیابی عملکرد آموزشی دفاتر امور روستایی و شوراهای استانداری ها محسوب می شود. بر همین اساس دفاتر امور روستایی و شوراهای استانداری ها پس از اجرا گزارش عملکرد به همراه مستندات را به مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری و روستایی ارسال می نمایند.

۸-۳- استان های برتر در اجرای دستورالعمل به صورت مادی و معنوی از طریق سازمان تشویق خواهند شد. همچنین حق الزحمه مربیان آموزشی از محل اعتبارات آموزشی سالانه دهیاری ها به مربیان آموزشی قابل پرداخت است.

پیوست شماره ۱

"دوره های عمومی آموزش تربیت مربی"

(بخشنامه شماره ۴۶۴۱۸۵ مورخ ۱۳۹۷/۰۸/۲۹ سازمان امور اداری و استخدامی کشور)

روش ها و فنون آموزشی (تدریس)

مدت زمان: ۸ ساعت   روش اجرا: حضوری

هدف دوره: آشنایی شرکت کنندگان با رویکردها، روش ها و فنون تدریس با تاکید بر آموزش بزرگسالان و نحوه بکارگیری آن ها در فرآیند یاد دهی - یادگیری

سرفصل های آموزشی:

- مفهوم آموزش و یادگیری در نظریه های مختلف و رویکردها و تفاوت های آموزش، توسعه و تعلیم تربیت رسمی
- ماهیت تدریس بر اساس انواع دانش
- ارتباط تدریس با یادگیری و نظریه های یادگیری مرتبط با آموزش بزرگسالان
- طبقه بندی اهداف آموزشی و نحوه تدوین آن
- الگوها و رویکردهای تدریس
- روش های تدریس: براساس خصوصیات و ویژگی های بزرگسالان
- اصول حاکم بر آموزش بزرگسالان
- فرآیند تدوین طرح درس

• تکنولوژی آموزشی و مفاهیم مرتبط

مدت زمان: ۸ ساعت   روش اجرا: حضوری

هدف دوره: آشنایی شرکت کنندگان با مفهوم و اصول تکنولوژی های آموزشی و استفاده از قابلیت های

سخت افزاری و نرم افزاری موضوع در فرایند یاد دهی- یادگیری

سرفصل های آموزشی

- تکنولوژی آموزشی و تکنولوژی در آموزش
- اهمیت تکنولوژی آموزشی در فرایند یاددهی- یادگیری
- ارتباطات و تکنولوژی آموزشی
- آگوهای طراحی آموزشی با توجه به رویکرد نظریه های یادگیری بزرگسالان
- انواع رسانه های آموزشی با توجه به رویکرد نظریه های یادگیری بزرگسالان
- انواع رسانه های آموزشی و اهداف و کاربرد های هر کدام بر اساس نوع مخاطبین
- آموزش های چند رسانه ای
- الگوها و شبیه سازهای آموزشی
- کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرآیند یاددهی- یادگیری
- اصول تهیه و تولید مواد آموزشی و کمک آموزشی
- کاربرد های تکنولوژی در فرآیند یادگیری بزرگسالان

پیوست شماره ۲

"دوره های تخصصی آموزشی تربیت مربی دهیاری ها"

- آشنایی با وظایف ، تشکیلات و جایگاه قانونی دهیاری ها (ویژه دهیاران)

کد دوره: PR ۰۴۰۰ مدت زمان: ۱۶ ساعت نحوه اجرا: حضوری مدرس: کارشناس معاونت دهیاری های سازمان

سرفصل های آموزشی

- تعریف سازمان های دهیاری
- دهیاری، سازمان عمومی غیردولتی
- شرایط و ویژگی های سازمان عمومی غیردولتی
- ساختار تشکیلاتی و درجه بندی دهیاری ها
- شرایط لازم برای تصدی دهیاری ها
- استخدام و بکارگیری نیروی انسانی در دهیاری
- گذشته مدیریت روستایی در کشور
- مدیریت روستا قبل از مشروطیت
- مدیریت روستا بعد از مشروطیت
- جایگاه قانونی دهیاری در سطوح مدیریت کشور
- قانون شوراهای اسلامی و جایگاه دهیاری در آن
- شرح وظایف دهیاری ها
- قانون تاسیس دهیاری های خودکفا در روستا های کشور و سایر قوانین مربوطه
- دهیاری و مدیریت محلی

• **قوانین مالی و معاملاتی دهیاری ها و قانون محاسبات (ویژه مسئولین مالی دهیاری ها)**

کد دوره: PR ۰۴۱۰ مدت زمان: ۱۶ ساعت نحوه اجرا: حضوری مدرس: کارشناس معاونت دهیاری های سازمان

سرفصل های آموزشی

- اصول بودجه دهیاری ها
- مفاد آیین نامه مالی دهیاری ها
- قوانین و مقررات مالی مرتبط با دهیاری ها
- روش انجام معاملات و انواع معاملات و نصاب آنها
- مناقصه و مزایده
- امور معاملاتی و مقررات مالی دهیاری ها
- بودجه دهیاری ها و مراحل مختلف حسابرسی و اموال دهیاری ها
- درآمدها و منابع و گردش عملیات منابع و مصارف دهیاری ها
- دستورالعمل اجرای توزیع عواید متمرکز دهیاری های کشور
- کمک به اجرای طرح های توسعه روستایی
- کمک به بودجه دهیاری ها و آنالیز هزینه به تفکیک سرفصل ها و ماده های آن
- قانون محاسبات و وظایف دیوان محاسبات و حدود رسیدگی و تعهدات حسابرس

• **قوانین و مقررات ساخت و ساز و امور اراضی در روستا (ویژه مسئولین فنی دهیاری ها)**

کد دوره: PR ۰۴۱۵ مدت زمان: ۱۶ ساعت نحوه اجرا: حضوری مدرس: کارشناس معاونت دهیاری های سازمان

- قوانین مرتبط با صدور پروانه و ساخت و ساز در محدوده روستا
- اساسنامه دهیاری ها
- قانون تعاریف حریم و محدوده
- قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان
- شناسنامه ساختمان و صدور پروانه ساختمان
- صدور پایانکار و رسیدگی به تخلفات ساختمانی
- صدور پروانه ساختمان در روستا
- معرفی فرم های صدور پروانه ساختمان
- فرآیند تهیه و تصویب طرح های هادی روستایی
- کاربری اراضی روستایی
- نحوه تشکیل پرونده برای ساخت و سازهای بدون مجوز
- استعلام از دستگاه های مرتبط
- چگونگی اعتراض و نحوه رسیدگی آن
- نحوه تغییر کاربری و روند رسیدگی به آن
- نحوه نظارت بر احداث ساختمان و مراحل کنترل ساختمان
- صدور پایان کار

پیوست شماره ۳

کواهی صلاحیت مربی آموزش دهیاری ها

تاریخ

شماره

به موجب این کواهی صلاحیت مربی آموزش دهیاری ها؛ خانم / آقای ..... فرزند ..... دایره شماره ملی ..... صادره از ..... که مربی کرسی آموزشی ..... برای تدریس برای کادر کانون دهیاری ها در حوزه ..... وظایف، جایگاه و تشکیلات / امور فنی / امور مالی ... مورد تایید قرار می گیرد. مدت اعتبار این کواهی چهار سال شمسی است و تمدید آن با رعایت ضوابط مربوطه بلا مانع خواهد بود. درج اعتبار یا مخدوش و ناقص بودن این کواهی به منزله نامعتبر بودن و پیمان یافتن اعتبار آن خواهد بود.

رئیس مرکز مطالعات برنامه ریزی شهری و روستایی

سازمان شهرداری و دهیاری های کشور